

LO MESTRE TITAS

SENMANARI POPULAR, HUMORISTICH Y LITERARI

de Preussuscripció: Barcelona, semestre 2 pesetas. | Provincias, semestre 2'50 pesetas. Número 5 cénts.
 un any 3 » | » un any 4'00 »

Redacció y Administració: carrer de las Molas, núm. 24, entressol, 1.ª; Barcelona.

CATALUNYA Y 'LS CARLINS

A mos estimats consocis de la «Joventut Católica de Barcelona»

(CONTINUACIÓ)

XIX

«L'Estat espanyol es una Confederació de Regions... Aquestas son veritables *personas jurídicas*, y per lo tant del tot independentes en son govern interior. Ni las Corts tenen poder per conculcar la autonomia de las Regions, que, com á consecuencia de causas naturals, es indestructible... La base de divisió será la Comarca natural y els Municipis. Aquests son del tot independents en sos negocis exclusius, sense trabas ni ingerencias superiors... Devantl de cada comarca hi haurá una Junta administrativa, elegida pels Municipis...

Corts catalanas. Son el poder lligislatiu de la Regió. Tindrán á son cárrech: a) fixar y reformar nostras Lleys civils, administrativas y criminals... c) establir y cobrar els impostos necessaris, etc... **Eleccions.** Las farán els caps de casa, agrupats en gremis, que representin... la agricultura, industria, comers, propietat, capacitat, moralitat, noblesa, exercit y vilas principals... Queda abolit el parlamentarisme. A las Corts, moltas votacions y poch discursos; els assumptos han de durse estudiats, per lo qual se publicarán ab l'anticipació necessaria, poguent aixís també els Gremis donar á sos diputats las ordres que creguin necessarias sobre l'assumpto, pues existirá el *mandato imperativo*.

Ministeri ó Diputació. Es el poder executiu de Catalunya. Podrán ser 6: Instrucció, Obras públicas, Agricultura, Industria y Comers, Hisenda, Governació y Gracia y Justicia... La Audiencia de Catalunya es el *suprem* poder judicial, fallant en última instancia tot lo relatiu á Catalunya... Tots els empleats serán fills de la terra, ó per naixement, ó per naturalisació... La Regió cuidarà de las carreras oficials, donant á la Universitat la autonomia que li pertoca.

Catalunya acunyarà moneda propia; cuydarà dels serveys de Correus y Telégrafos exclusius de la Regió; tindrà en absolut el mando de la Guardia Civil ó Mossos de la Escuadra, obrirà carreteras y ferrocarrils regionals; establirà Banchs Agrícolas, Cambras de Comers, etc., usará en tot la llengua catalana, única oficial á Catalunya y pagarà al poder federal la quantitat corresponenta pels gastos generals del Estat, en lo que no arribi la renta d'Aduanas.

Contra las posibles ingerencias del Rey y del poder Federal en los asuntos de las Regions, hi ha el *passe foral*, que permet, donadas certas condicions, desobeir al Rey y á las mateixas Corts generals, mentres s'espera sentència del Tribunal competent.»

Torném á recomenar nostre folletto *Catalunya Autónoma*. ¿Volen res més explícit y radical?

XX

Y si, tocant als catalanistas, acabém de probar que es nostre regionalisme més radical que 'l seu, dit está que també satisfarém tots los desitjs y aspiracions, molt menos exigentas, de la Industria y del Comers. Desde el moment que la autonomia carlista será, en cert modo, política, ab més rahó será radical nostra autonomia económica y administrativa. «El Concert económic (acaba de dir Don Carlos VII) no es res al costat del regionalisme y la descentralisació carlista.» Y pera no fernos llarchs, vetaquí un parell de textos:

«Hi ha una qüestió temerosíssima: la qüestió d'Hisenda... Una inquebrantable voluntat obra maravillas. Si el país es pobre, visquin pobrement el Rey y sa familia. Si el Rey es el primer en donar l'exemple, tot será fácil: suprimir ministeris, moralisá la administració, mentres fomenti la agricultura, protegeixi la industria y fomenti el comers... Menester es que, mentres se fassin miracles d'economía, estimém molt las cosas del país... Tinch per gran error la llibertat del comers que Fransa no vol; crech, al contrari, que s'ha de protegir ab eficacia la industria nacional. *Progresar protegit* es la meva fórmula.» Aixó deya Carlos VII fa 30 anys, en son *Manifest del 30 de Juny de 1869*. Y en el ja citat folletto *Catalunya Autónoma*, varem dir fa temps:

«24. **Qüestió social.** Tots els espanyols, inclús el Rey, son iguals devant la llei, devente administrar als pobres justicia gratuita y fomentar las asociaciones obreras y els gremis, reglamentar lo treball, renovar els antich Pósitos, fomentar las lligas agrarias y las Caixas y Banchs Agrícolas, formar cambras industrials y Montepíos obrers... 25. **Qüestió d'Hisenda.** Abolits els empleats inútils, las exageradas cessantías y la ociosa burocrassia, y encarregada l'Administració á Municipis y Regions, la vida del Estat resultarà molt més facil y barata. Abolida la odiosa contribució dels consums, unificat y convertit lo deute públich ab lo caracter nacional que 'l domicilié á Espanya, reduhit lo deute flotant á sa limitada representació de simple anticipo, buscats nous mercats á la producció nacional, reformat lo régimen aranzelari ab esperit de adelanto y enérgica acció proteccionista, abolit el funestíssim lliure cambi, construhintse á Espanya, en lo possible, el material de guerra y marina, substituïts los amillaraments d'avuy fets pels de dalt, pels catastres que farán los municipis, castigada rigurosament tota ocultació de riquesa, y presas altres midas radicalíssimas que la prudencia ens fa callar, se mellorarà la vida económica del Estat y será gran nostre Credit.»

XXI

Hem de fer, á mes, algunas observacions.
 Primera: Encare que 'ls dinástichs donessin autonomia administrativa y política (manera única de regenerar l'Estat), creu algún industrial, creu algún catalanista, creu cap catalá que vindria la regeneració de Catalunya? Ab el pudrit sistema parlamentari; ab homes com els dinástichs, plens d'infamias y llaticinis; ab gent, com aquesta, traïdora,

inmoral, escéptica, viciosa; ab els autors de las pérduas de las colonias, de la pobresa d' Espanya, de la ruina de la Agricultura, d'aquestas vendas que s'anomenan tractats de comers; ab gent d'aquesta calanya, pot ni tan sols intentarse la regeneració catalana? Pot venir el bé dels autors del mal? Pot produhir fruyts sans l'arbre que sempre 'ls ha produhit podrits? Si algú creu aixó, jo li asseguro que te dret á un dels principals llochs dels Llims, que es el cel dels ignoscents, es á dir, de las criaturas y dels estúpits.

Segona: Reconeixen molts el radical regionalisme carlí, pro temen nostra vinguda per alló de absolutistas, teocrátichs y demás burricaldats. Pro s'ha fet tanta llum sobre d'aixó; s' ha vist tant clar que era una pura calumnia progressista tots aquells *cuentos de ogros*; s'ha escampat tant el programa carlí, democrátich, verdaderament lliberal, y s'ha patentisat tant el furios absolutisme dels liberals y dinástichs, que ja ningú s'espanta per aixó. Un sistema de govern, esencialment autonomista (y el carlista ho es) no pot ser absolutista. Las llibertats socials, las llibertats políticas, las llibertats civils, totas escritas están en nostre programa. El poble ho sap, com sap també (y fets calents encare ho proban) que 'ls sistemas liberals son els més tiránichs y despótichs.

Tercera. Y perque sap aixó el poble, se posará de part nostra en cas d'apelar á la forsa. Y perque sab aixó l'exércit, se posará part d'ell al costat nostre, quedantse al voltant del trono lliberal, una sola part de la forsa armada, la prostituida, la comprada á copia de grans creus, per medi del nepotisme, la gernocracia y el favoritisme. Queda la classe mitja, la gent comercial, que, d'unirse als liberals equilibraría las forsas dels dos camps, fent la guerra civil llarga, horrible, per la industria y el comers sobre tot, y al contrari, d'unirse als carlins, acabaría, ab el triunfo d'aquets, la lluyta, salvant sos interessos. ¿Van entenent aixó industrials y comerciantes?

XXII

Un dels reparos que posan els catalanistas al Regionalisme carlí es el caràcter que, segons ells, te; el ser *concedit* y no *reconegut*; el considerarlo com *concessió*, no com un *dret*. Y s'apoyan en aquella paraula de Carlos VII: Jo vos *retorno* nostras lleys...

En primer lloch. Encare que fos aixís, com que tots els liberals també *concedeixen* lo que fan (per medi de la votació d'una majoria, que al endemá, ab el mateix dret de ser majoria, pot abolir lo concedit), resulta que entre 'ls carlins que *concedeixen* autonomia, pro de llarga historia regionalista, y els liberals que *concedeixen* també autonomia, havent sigut sempre centralistas, la elecció no és duptosa.

En segon lloch. No digué Don Carlos jo vos *concedixo*, sino jo vos *retorno*, cual paraula indica, no *concessió*, com volen els catalanistas, violentant l'etimología, sino *dret*. Y per xo afegí Don Carlos: Jo vos *retorno* nostras lleys, *perque soch el mantenedor de todas las justicias*. Y si era *justicia*, no era *concessió*, la cual equival a *voluntari*, lo contrari de *just*.

En tercer lloch. Don Carlos jurá devant la Hostia consagrada, en 1874, reconeixer y guardar las lleys de Bizcaya y Guipúscoa, devant dels diputats d'aquellas provincias; y lo mateix ha promés fer ab Catalunya, devant de Corts catalanas. Ell jurará nostras Lleys, y després, y no avants, Catalunya li jurará á ell obediencia, en tot lo no exclusiu de la Regió.

Quart. En Mella al Congrés, *El Correo Español* més de tres cops, tots els periodichs carlins repetidas voltas, han declarat el *dret* de Catalunya á ser autónoma. Finalment ho ha declarat de nou y solemnement Don Carlos en l'Acta de Loredán y en la Carta al general Moore, sobre la cüestió dels gremis de Barcelona.

Per últim. Varem dir en *Catalunya Autónoma*: «Las Regions son veritables *personas jurídicas*, y per lo tant del tot independentes en son govern interior. Ni las Corts tenen dret pera conculcar la autonomia de las Regions, que, com á consecuencia de causas naturals, es indestructible». Y havíam dit ja en LO MESTRE TITAS (núm. 77): «Ser regionalista vol dir tenir com cosa natural jurídica la autonomia de las regions, y per lo tant, com á cosa indiscutible, indestructible. Ni un Rey, ni unas Corts, ni cent Congressos poden, de dret, derrocar aquesta autonomia, que, com efecte de causas naturals, está per sobre la voluntat de tots els homes. Aixís ho fem els carlins. Per nosaltres, ni una votació unánime de tots els diputats nos faria ofegar la autonomia de las regions; es, per nosaltres, una base indiscutible.»

XXIII

Altres reparos posan els catalanistas *de escalera abajo*. No podem fernos cárrech de tots Si son lleals, diaris tenen; exposinlos allá y els contestarém. Més galanteria y bona voluntat ni al cel...

Llegeixin, á més, lo que diguerem als números 63, 70, 73, 75, 77, 79, 81, 83, 86, 95, 111 y 117 de LO MESTRE TITAS, y sobre tot, el folletto *Catalunya Autónoma*, y allá veurán contestadas las més mínimas dificultats. Mentrestant copiarém un parell de trossos, cullits al vol:

«Ningú ha defensat ab tanta elocuencia com en Mella la pluralitat de *Nacions* en la Península ibérica, y ningú ho creu més fermament que 'ls carlins. Y com no, si la *Nació* es com la resultat de causas naturals y indestructibles, com la llengua, la rassa, el territori, el caràcter, las necessitats, el dret y hasta la tradició científica? Y si *varias* son aquestas causas, ¿no devían ser *varias* las *Nacions* de la Iberia? Tant *Nació* es Catalunya com Portu-

(S'acabarà.)

CERTAMENS DE "LO MESTRE TITAS,"

Avuy acabem de publicar las *décimas* remesas, destinadas al 3.er Certamen. En sa consecuencia, al número vinent posarem el fallo del Jurat Calificador.

Com vehuen nostres llegidors, l'èxit del Certamen ha sigut extraordinari; mes de 200 composicions hem rebut, la majoria malfetas, literariament parlant, pro totas ab mes sal que las pollas andaluzas. A tots donem las gracias.

Recordem als escriptors que vulgan pendre part al 4.er Certamen que 'l dia 25 del corrent acaba el plasso d'admissió de treballs.

El Jurat calificador el forman: *D. Benedicte Mollá*, advocat, cronista d'Alicant y membre de la Junta Regional Carlista de Valencia, president; *D. Antoni Riba*, de la Junta del «Centre de Carlistas», *D. Juan M.ª Roma*, director de LO MESTRE TITAS y *D. Joseph Bernad Durán*, advocat, ex-director de *La Atlántida*, vocals; *D. Joaquim Font y Fargas*, mestre normal, secretari.

Sent un dels números pera premiar, la *Biografía* d'en Aparisi y Guijarro, hem ofert la presidencia del Jurat al florit escriptor Sr. Mollá, valenciá com l'Aparisi.

RETALLS

Per dirho *El Correo Español*, orgue del partit carlista, té importancia, y molta, un article que publica ab lo titol de "Gobierno de Juntas" aquest importantíssim diari.

Veijin nostres lectors quanta rahó entranyan aquests párrafos:

«De Juntas, aun compuestas de hombres sabios y eminentes, jamás salió nada útil, nada fecundo, nada salvador, nada acertado: ¿qué podrá esperarse de las formadas por tan adocenadas medianías como nuestros cuerpos colegisladores? He buscado ese calificativo harto benévolo, en la menos mala de las cualidades que atribuye el pueblo, muy fundadamente, á aquellos á quienes en general lo he aplicado.

De la mejor Junta puede decirse que consiste en varios hombres razonables que se funden y condensan en un necio. ¿Hay Junta de médicos? pues se muere el enfermo; ¿de autoridades? pues se rinde la plaza; ¿para resolver cualquier asunto? pues el negocio se eterniza, nada se hace, ó de hacerse algo, será, de seguro, una barbaridad ó una tontería.

Eso son las juntas: ninguna invención, ningún hecho heroico, ninguna victoria, ninguna medida acertada ni conveniente, ni, mucho menos, que lleve el sello del genio ó de la audacia, salió nunca de ninguna junta. Toda junta es cobarde, perversa, imbécil. Para lo malo se les allanan los caminos; para lo bueno se les cierran.

Hombres buenisimos, incapaces de una mala acción, afirman sin sombra de escrúpulo, miembros de un tribunal, una sentencia inicua, y, al revés, quienes tienen, solos por sí, inteligencia bastante para concebir cosas grandes y aliento sobrado para realizarlas, se anulan en absoluto cuando forman parte de juntas.

Nación, pues, entregada á juntas para su administración y gobierno, estará mal administrada y mal gobernada; y así tienen por fuerza que estarlo aquellas en que rige el sistema parlamentario.»

Mes cla; ni l'aigua.

Per altra part *El Centro* en un article firmat per *Eseverri*, persona á qui tots vostés coneixen, diu, contestant á un periódich que afirma que 'ls carlistas cometieran una insigne torpesa si s'axequessin en armas per cambiar aquest sistema que tot ho destarota:

«Precisamente todo lo contrario opinan cuantos conservan dos dedos de frente y de dignidad. La torpeza insigne del carlismo estuvo en no barrer todo lo existente por un mal entendido patriotismo, cuando hasta las piedras se levantaban contra las instituciones, el régimen y los hombres que todavía banquetean con las piltrafas de la patria; pero á quienes nadie podrá disputar en la historia el honor insigne de haberla deshonrado y hundido.»

No es necessari ferhi, sobre aixó, cap classe de comentari.

Son párrafos que 's portan l'oli.

L'articulat dels nous Pressupostos

En ell se consignan una porció de tributs nous, es á dir, que aumentan els coneguts en el projecte general de Pressupostos. Mereixen especial menció els següents: 3 per 100 sobre las cédulas personals; 10 per 100 sobre la contribució urbana; 20 per 100 sobre la de industria y comers; 10 per 100 sobre consums, además auments sobre la contribució de carruatjes de luxo, monopolis de cerillas, pólvora, etc.

El ministre d'Hisenda demana además autorisació pera convertir el Deute flotant, pera arrendar tot lo arrendable per quinze anys: contribucions y investigacions; pera gastar fins á una quarta part del total import del Pressupost, (doscents y pico de milions); pera reorganisar serveys; pera gastar mil milions en obras públicas, previa la celebració de concursos: pera administrar las minas d'Admadén, etc., etc.

Pot ben dirse que si s'aprova aquest articulat, tota la discussió dels Pressupostos actuals queda anulada com els mateixos Pressupostos, puig, en resúm, lo que demana en Villaverde es una dictadura que li permeti fer lo que li dongui la gana dels recursos del Estat, sense l'intervenció del Parlament, ni de cap altra entitat.

¿Y aixó 's tolerará, viva Deu? ¿Y volen que no cri-di Catalunya devant de tant desgavell?

Creyém que 'ls contribuyents y las Corporacions económicas farán lo possible pera que l'esgarrifosa obra d'en Villaverde no sia Lley.

QUATRE DE FRESCAS Á N'EN MENCHETA

Escolti, tros de *quoniam*, escolti. ¿Quí li ha dit que 'ls catalans l'odiavam á vosté *perqué es valenciá*? Aixó es tan mentida, com veritat es que vosté es un ximplet en tota l'extenció de la paraula.

¿Qué per ventura tots els valencians son una colla d'estúpits? ¿Qué per ventura á Valencia son tots uns pesseteros, y tots els valencians se vendrian á Cristo per una pesseta?

No, Mencheta, no. De Valencia es el Bisbe de Coria y no l'odiém, molt al contrari; de Valencia son molts il·lustres literats; de Valencia son molts dels que derramaren sa sanch en defensa de la Bandera Tradicional y molts están disposats á derramarla ben prompte, y... ¡no 'ls odiém! Molts valencians, que no militan en nostras filas per cert, son personas molt dignes... y no las odiém. Valencia es una regió d'Espanya, y per lo tant, germana nostra es. Ab Valencia ens lligan, si possible es, llassos mes forts que ab altres regions d'Espanya.

No, Mencheta, no: nosaltres no odiém als valencians! ¡Prou desgracia té Valencia en contar á vosté entre sos fills! Valencia no té la culpa de que algún dels seus fills sigui un poca-vergonya, un vividor de la política, un que 's ven á qui més el paga.

Valencia no será may responsable de que algun dels seus fills cobri el barató de gefes de Govern y Ajuntaments y fisci preu á sas campanyas periodísticas. Valencia no te que veure res ab que un valenciá tingui empleats á casa seva pagantlos el comú; ni que un de sos fills siga un escanya-empleats ab un ánima més negre que una xameneya.

Els catalans no odiém als valencians; may! son nostres germans, y com á tals els estimém!

A vosté, ja es altre cosa! Y apesar de tot, no l'odiém! Vosté es massa... poca cosa per inspirarnos odi. Lo més pot vosté inspirarnos llástima, compasió... com tot lo rastre y miserable.

L'home que, com vosté, está tant metalizat, el compadim, perque es un desgraciat, que no honra, per cert, á la regió que 'l veigé naixer.

¡Que Catalunya odia á Valencia...!

Aixís paga vosté á quins li han omplert las butxacas de pessetas: ab una patada.

Es el pago que donan els que no tenen dos peus... com las personas.

Adeu, embustero.

ORÍGENES HISTÓRICOS DEL CARLISMO.

—Primer tomo de la *Historia del Carlismo*, compriment fins l'any 1833. Está en premsa y dintre poch se vendrá á 4 ptas. exemplar.

CATALUNYA AUTÓNOMA.—2.ª edició. Folleto importantíssim sobre 'l regionalisme carlí y sobre nostre programa en general, posat en forma de Constitució codificada. Agotada la 1.ª edició de 10.000 exemplars. Deu centims un. 6 pessetas el cent.

UN HOME DE SORT

Vostés no 'm dehuen coneixer, es dir coneixe, ¡está clar! m'aurán vist á mils vegadas pasejant per la ciutat, aixirit y ab cara alegre y sobre tot, el-legant... Pro jo 'ls hi vull dir á fondo: no 'm coneixen ¡no es vritat! pues si m'escoltan un rato els explicaré algun cas dels molts y molts que á mi 'm passan, casi sempre *afortunats*. Aquí 'm vehuen rialler pro encare no hem acabat que no torni á casa meva sense un tanto ó algun bardanch. Jo tinch tanta mala sombra que si *algo* he intentat may al revés tot sol sortirme, y ¡adeu! negoci esguerrat. Vaig posar una botiga de cristalls, ollas y plats y vaig tenir que plegarla; perque, com que soch casat, resultaba que ab la dona ens brallavam, y ¡vendevant! hi havia tal trencadissa que daba el *opio* mirar. Pro... ¡qué xerrol m'apartaba de lo que 'ls deya... del cas. Una nit, surto de casa com una dama enguantat, y al ser allí... á mitja Rambla, veig un *grupo*, jo que hi vaig, y eren dos que discutían; pro á tant la cosa arribá que comensan las castanyas á ploure com per encant; jo volguí descompartirlos... y sense gens de pietat van donarme una pallisa que vaig quedar tot jo blau! Aixís que puch, corrents fujo d'aquell parell de tirans; bo y embossantme ab la capa l'emprench corrents Rambla avall y tant depressa fugia, que no 'm vaig podé adonar, d'un parell de guarda-rodas, que 'm feren caure rodant, quedantne la meva cara, bruta de pols... y sanch. Jo m'aixeco y ab més forsa vaig apretar lo meu pas, per fi arribó á l'escalera, pujo content vers á dalt y al serne devant la porta, vaig posar la clau al pany; vaig per obrir ¡que vaig ferne! sento un grant terrabastall, va obrirse del pis la porta y al detrás lo comandant, que vivía al pis de sota, que al veurem empastifat, sense coneixem, tira un tiro fent de ¡lladres! uns crits grants, mentres que 'l seu gos de presa á mas camas aferrat mosegaba ab rabia y furia; y no sé com, per encant totas las portas s'obriren y 'm vaig veure tot voltat. Los vehins dant garrotadas... crits d'engunias... crits d'esglay... ¡Aquell benehit el sereno, y el pillo del vigilant, sense esbrinar la causa me portaren al jutjat. Un cop allí y fou rentada ma cara, vejeren clar l'equivocació sufrera: y 'ls ¡dispensil allí á grapats, era una pluja menuda; mes en mí era tant grant l'angunia de la pallisa que m'havian mesurat, que vaig caure sens sentits y com ferit per un llamp. Quatre ó cinch mesos vaig jeure y sentía á cada instant el tiro... las garrotadas... aquell tipo militar... lo gos de presa... el sereno... los vehins y 'l vigilant, que voltaban com fantasmes per mon cap debilitat. Quan vaig sortirne del llit, si 'n vaig fer de bots y sals... pro fou ab tant mala sombra qu'un cop vaig ensopegar, y 'm vaig mitj trencá una cama,

nassos, dents y casi un bras... Aixís es que he pensat fer una escarparata grant per ficarme tancat dins y ferme ensenyar á ral com á tipo, ó prototipo del grant home... afortunat.

FRANCESCH PRADELL.

16 Janer 1900.

LA GRAMÁTICA DE "EL PROGRESO"

Pues, senyor, agafo aquest periódich, y veig que, com *La Publicidad* y *El Diluvio*, te un odi terrible als carlistas y á la gramática. Molt natural. Perque haveu de saber que *El Progreso* no solsament es republicá y molt lliberal, sinó que ve á ser aixís com l'enfant terrible de la récuca democrática. Tot pel progrés, tot per la il·lustració. Sí? Donchs tingúeu per següé que la Gramática 'n sortirà d'aquet diari poch menos que crucificada.

Llegeixo la primera ratlla y 'm quedo *estripaplautas*. *El Progreso* té 12 redactors! casi totas de la terra de *Maria Zantísima*.

Y viva la gente crua del bello sexo andalú, donde las mozas derraman toda la sal dels... zulús.

Quedan nombrados para la colaboración de «El Progreso». Aquest de devía dir en. Y tot seguit, comensa un article de la arrugada donya Angeles López de Ayala, que ve á ser aixís com una verdulera empeltada de pesquetera.

A vosotras que, le habéis alimentado... La coma hi sobra. ...de sus entrecabiertos labios al dar salida á su respiración... De modo que la respiració surt pels llavis. Jo creya que lo que surtia era l'aire espirat, y que la respiració era el moviment dels pulmóns, al dilatarse, efecte de la inspiració del aire.

...carino inmenso sublime; carino que se arrodillaba ante la vida... Un carinyo que s'agenolla! No entent més de rentar plats la senyora Angeles Marimacho?...

...con bramidos de pantera... D'hoñt ha tret que las pante-ras braman? Sápigaho per sempre més: no braman més que 'ls burros, vosté y demés *ejusdem farinae*.

...la casita de rosa del amor de vuestros amores. Aixó sembla alló: criada de la criada de la criada de Aurora.

...medio agonizando de inconocida felicidad al oír que os llaman madre... Ja ho saben. No vulguin ser mares, perque quan un angelet vos digui *mamá*, quedaréu mitj agonizantas. Valga alló del *mitj*. Una catástrofe á mitjas. Y un disbarat enteru. Y que 'm diréu de lo de *inconocida*? Perque castellá no ho ha sigut may.

...más, no les importaba... No sap que 'l *mas* en sentit de *pero* no porta accent? Es alló; la afició als apéndices.

...aquéllos... Altre accent. Posise'ls per orelles, donya López, que aquí hi sobran.

...llegó un día en que alegando fútiles pretextos vieron su hogar allanado. Qui alegaba els pretextos? Las duenyas del *hogar allanado*, no els que l'*allanaron*, que es lo que vosté volía dir. Miri vosté de no *allanar* el respecte que 's deu tindre á la llengua castellana.

...antes... Aquí falta l'accent que allá sobrava. Y *váyase lo uno por lo otro*.

...que no fué sola esta desdicha la ocasionada. Quina construcció més original! *Solamente* havia de dir.

...entre brusquedades de sallones... Pro vostés saben lo que es un *sallón*? Perque busco el diccionari y lo que es *sallón* no treu las orelles per aquellas columnas. La que las treu es la senyora donya Angeles. Y que deu fer goig un arcángel ab orelles.

...historias expeluznantes... Aixó si que *expeluzna* al més borrico.

...estallar las uñas... Com si fossin una bomba de *diametra*, que diuhen las vellas.

No haya *bacilaciones*! Sobre tot ab *b*. Aixís si que no hi ha d'*haber bacilaciones*. Ara ab *v* ja pot havernhi, sens que quedi crucificada la fonética.

Inauguremos el despertar de la inteligencia. Inaugurar el despertar? *Piramidal*.

¡Urra las mujeres... Que no ha esmorsat, que s'ha cruspit la h?

Havía de dir *hurra*, y sápigaho en avant, senyora... burra. Y si 'm vol creure á mí, *madama* Lopus, milló será que vaigi á rentar copas, á escombrar, á cusir y á fer bugada, ó... á manejar la aixada. Tot menys crucificar á cap idioma. Creume, Angeleta, no t'ho dich de broma.

Y are vé un article d'un tal A., com si diguessim brams d'ase. Y diu:

...cumita de su niño... Qui sápigah que vol dir *cumita* que m'ho diga. Li pagaré be.

...atí. Aixís ben enganxat. Y dos ratllas més avall; *amí*. Te afició als enganxes el senyor A. Per mi no fassi cumpliments. Si vol que l'enganxém á una conductora...

...más ¡prenden á tantos! L'accent del *mas* sobra.

...el la acarició... Y aquí hi falta; *él* devia dir.

...había caído de boca... Com alló: *cuando fué muerto le comulgaron*.

Rojiza, *abrupta* se véta la montanya... Com si *abrupta* fos

algo accidental d'un mont, com *rojiza*, que desapareix en días hermosos.

...y entre todo este espectáculo... Com els municipals: *Rompa por aquel cantón*, etc., etc.

...los huérfanos, las viudas no fueron asesinadas? Lo que fou assassinat es el régimen que vosté usa. No sap que devía dir *asesinados*, perque guanya el masculí?

...de que corresponderá que viese la luz lo que expongo y lo que expondré, toda vez que... Que, que, que, que... Com las gallinas quan fan l'ou. *Massa qués*, home, dich, dona. O 's pensa que tenim las orelles de suro?

...más no podría antes... Ab l'accent del *más*, que sobra, sobre el *antes*, tot aniria com una seda.

...yankis ú mambises... Devía dir *ó*.

...para reconquistar en parte de lo que... El en hi fa nosa ó be el *de*. Com vosté en la literatura.

Pera acabar. Vetaquí una quarteta catalana que publica: «Hem sabut que hi ha qui plora tot cantan (falla una t, noy) nostres cantars, y una llágrima voldrían per cantarla en catalá.

Fixinshi. Cantá una llágrima en catalá Vostés ho entenen? Y la quarteta es original del director del periódich! Qué serán els redactors? *Caracoles!* Figúrinse!

VALCARLOS.

TÁCTICA DE INFANTERÍA.—Denunciada fa tres mesos la 2.ª edició, torna á posarse á la venda, per haver sigut absolt l'autor en lo procés que se li seguía. Es necessari á tot carlista per lo que pugua tronar. 60 céntims exemplar.

ALMANACH DE «LO MESTRE TITAS» per 1900.—2.ª edició. 160 planas de text; 120 grabats; cobertas á 2 colors; santoral, etc. Dos ralets un.

ELS TRAIIDORS

Es natural que 'l govern d'en Silvela voti contra Catalunya. Aquí tenen ells la mina y els filons, el *manná* dels, el *cuerno* de la abundancia. Las altres regions, estérils y impobladas, no extrehuen ja un mal centim, per molt que se las expremi. Catalunya, gracias á la enérgica activitat de sos fills, es rica... Perxó no volen sa autonomia els d'en Silvela. Perdudas las colonias, Catalunya ha de ser la que mantingui als grans pillets y grans criminals del alfonsisme.

Llógich també es que 's posin contra Catalunya ignorants com en Romero, estafas com en Lletget, explotadors com en Mencheta, cacichs com en Pidal y els restants animals de la Camada. El renaixement catalá es una nova protesta contra la tradicional ignorancia dels *jestadistas*! espanyols, contra las grans estafadas fetas á la sombra d'un acta de diputat, contra 'l desvergonyit caciquisme exercit pels grans catalichs á la moderna.

Natural que contra 'ls catalans chillin els nascuts enllá del Ebre, que mentres cridan *¡no volém privilegis!* al tractarse de la autonomia catalana, defensen (sense enténdrerho, per *supuesto*) aquest irritant privilegi que Castella té fa tres sigles, d'imposar á las demés regions espanyólas las lleys sevas, com si Castella no fos en la Historia d'Espanya la Regió menos ilustradr de la Península.

Natural, en fi, que 'ls dinastichs alfonsins tots y tots els republicans fuetegin al regionalisme; fentho, defensen la *vita bona* que á la nostra esqueta 's donan; sostenen els alfonsins un trono pel centralisme lliberal creat; son logichs els republicans al combatrerlo á cosa de sagristía y mitjeval, que ho es de veritat el Regionalisme.

Lo incompreensible, lo inexplicable es la conducta miserable de diputats catalans com en Puig y Saladrigas, en Sedó y demés fills borts de Catalunya, que renegan de sa Patria entre las riatlles dels qui son nostres butxins, que escupen á sa mare en la cara, que aplaudeixen las estúpidas y ignorantíssimas invectivas dels castellans contra Catalunya, en fi, que 's venen, per una acta, la conciencia y el patriotisme, com vengué Judas á Cristo per 30 diners.

Fastich fan els diputats castellans, vomitant discursos ignorantíssims, que 's donaria vergonya de dir un estudiantet de retórica; pro 'l catalans prostituits que 'ls coreijan aplaudint els insults á la nostra llengua y á la nostra Patria, més que fastich, provocan nostre despreci.

Als castellans que á Catalunya insultan, els fém una rialleta irónica, com l'elefant se 'n reya de la mosca. Als catalans que aplaudeixen els insults á Catalunya els escupirém á la cara, com s'escup al desnaturalisat que per una bossa d'or assessina á sa mare. ¡Morin els traidors!

VALCARLOS.

ELS MIQUELS

A la "Associació de Católichs" celebraren el passat diumenge una vetllada notable. Presidia el Sr. Bisbe, Dr. Morgades, qui tenia á sos costats á la junta dels Miquels, ab son president el Dr. Valls y al director de *Lo Teatro Católich*.

Las poesias entusiastas, dominant en totas la nota regionalista mes marcada. Comensá ab una poesia valenta del senyor Vidal. Seguí la d'en Arthur Masriera, magistral ella y magistralment llegida pel miquel y redactor de LO MESTRE TITAS en Joaquim Font y Fargas. Es una invectiva vigorosa contra 'l centralisme, un cant de Patria; al acabar els derrers versos, aplaudiments entusiastas ressonaren arreu, obligant al senyor Font á llegirne una altre, original seva, y com seva valenta. Mossen Valls y Pomés, continuá ab sa poesia, la nota donada per en Masriera. Y tant sapigué mantindre-la, que li obligaren á llegirne una altre. Era castellana, y el poeta, avants de comensar, pregá el dispensessin parlés en llengua extranya. En Martí Barjan, feu tot seguit las delicias del publich. Contra Madrit també, pro en tó xistós, xistosíssim. També l'obligaren á dirne un'altre. En Viada y Lluch nos parlá d'un *miquel* y una *miquela*:

"Y deya la jovencela:
—Si jo trovés un miquel!
Y deya lo jovencel:
—Si trovés una miquela!"

La poesia de Mossen Cinto fou magistral, misticament sublime, senzilla com la tórtora del bosch y fresquívola com las flors de primavera.

El discurs, á carrech del director de *Lo Teatro Católich*, don Joseph Font y Fargas. Fou una brillantíssima ressenya histórica del culte á la Inmaculada dintre d'Espanya, demostrant que aquest misteri era 'l predilecte del gran poble catalá y espanyols de passats sigles. Fou aplaudidíssim, al exordi principalment, quan, aludint als brams dels Silvelas y Romeros, contra 'l Dr. Morgades, deya l'orador al Sr. Bisbe: "Per tot teniu als miquels al vostre costat; per pregar en temps de pau; pro, si la tempesta apreta, pera lluytar, pera correr, pera morir; que 'ls miquels quan no tenen municions els sobran punys; que als miquels no 'ls espanta 'l lluytar, ni 'l morir, quan la causa es justa."

La part musical inmillorable. Els coros de senyoretas y homes cantaren magistralment, baix la direcció del simpatic mestre Cassadó. La senyoreta Pavia cantá alguns *solos* ab gracia magistral, igual que 'l senyor Artigas.

El rector de la Mercé, Dr. Valls, feu un petit discurs, y cedí la paraula al Sr. Bisbe, qui, prop de mitja-hora parlá á la concurrencia ab aquella unció apostólica que 'l distingeix, acabant posantse en tot y per tot al costat de la "Associació de S. Miquel Arcangel."

La concurrencia escullidíssima y nombrosa, havent hagut de quedarse fora l'espayós saló, moltíssims asistents.

Pot estar satisfeta la Junta dels Miquels y els miquels tots. La vetllada fou un aconeteixement y LO MESTRE TITAS, que entre 'ls miquels té tantas simpatias, á tots coralmnt els felicita. ¡Sempre avant!

Tercer Certamen de LO MESTRE TITAS

(Continuació)

Per agafá als lliberals
(¡quina colla d'animals!)
de tots nostres mals culpables,
y 'l seu merescut doná'ls,
¡quins tormentos son aplicables?

TREVALLS REMESOS

LV

Quan el nostre Rey Don Carlos acabi lo llarch desterro, ja podrém felshi l'enterro sense trevall de tombarlos; bastará, sols, atiparlos de lliuras de llibertat y un cop haurán reventat podrém crida: ¡visca 'l Rey! y el triunfo de la lley brillará ben aviat.

¡ Si aixó son "Victorias"...!

¡ "Ave" ilustre gueta. Las naciones... mortas te saludan!!!
Y recados á n'en Krüger.

LVI

M'ha acudit un pensament,
per combatre als lliberals;
lo milló per castigals,
es, matarlos moralment,
s'obtindrà molt facilment
fent tancá molts escolars
criadero de bestiolas
que fan al poble infelís...
y farém més feyna aixís
que ab revólvers y pistolas.

LVII

Per castigá 'ls lliberals
si 'm voleu creure á n'á mí,
vos atrassaré un camí
sense haver d'atormentals;
es veritat qu'han fet molts mals
mes per xó ja 'ls purgarán
y que no 'ls disculparán
las excusas d'ignorancia;
ho han fet tot ab tolerancia...
pro de Deu no s'en riuran!

LVIII

Aconcella segons quí
que aquests governs lliberals,
encare que sian mals
per forsa s'han d'obehí,
la veritat, aixó es molt dí...
si castiguem als autors,
ens quedan els editors,
qu'ens enredan la jugada...
donchs per fe bona bugada
fem com fan els segadors.

LIX

Sent aixís que 'ls lliberals,
segons conta la quintilla
que en aquest *Certamen* brilla
son uns pessims animals
autors de tots nostres mals,
jo á la cinia 'ls lligaría,
ó si no, els enganxaría

á l'arada, aparellats,
y que llaressin, trempats,
fins que jo ¡prou! els diría.

LX

¿Per pescarlos? Lo millor
es sorprendrels á la Cort.
¿Qué mereixen? Pues, la mort.
¿Com matarlos? El millor
dels torments, ó be 'l pitjor
(puig que així quedava net
tot Madrid de tant pillet)
es omplirli las orellas
ab aquestas cantarellas:
¡¡¡Visca 'l Rey, en Carlos Set!!!

LXI

¿Bárbaros y llibertins,
que sens mica d'instrucción
ataqueu la relligió
y difameu als carlins;
Quan alcansem nostres fins,
ja 'l veureu á n'el butxí
enfilat á dalt d'un pi,
que vos dirá: «Ja os espero;
Cap a can Pere Botero,
que no n'es gens de carlí!»

LXII

Jo un exércit formaría
ab jovent d'aquesta escola,
y l'armaría ab pistola
y punyal, y nombraría
un bon geje, que sería
nostre Mestre decidit,
y apa noys, cap á Madrid.
Un cop fossim allí dins,
desde 'ls més grans als més nins
cap á terra... y bona nit.

LXIII

Era Jesús lliberal,
Ell la llibertat va darnos
las cadenas va trencarnos,
al morí en afrentós pal.

¿Qui va ferli tant de mal?
¿quí son los qui l'assotaren
y á la Creu lo clavaren
sinó 'ls butxins lliberals?
Donchs no hi ha més que tractals
com ells á Jesús tractaren.

Els fabricants de la vora del Ter están espantadots
devant las amenassas terribles dels socialistas.
En especial á Ripoll, ahont hi ha la *huelga*, no ha
quedat cap amo.

Nosaltres dirém lo que digué el governador als re-
visionistas el passat diumenge:

"Balmes dijo que "en todo libro, por malo que sea,
hay siempre algo bueno"; lo mismo puede decirse del
credo anarquista."

Donchs, si aixó deya diumenge passat el Sr. Sanz
Escartin, ¿perque no podém dir nosaltres que 'ns ale-
grém de que 'ls socialistas vulgan tallar el cap als fa-
bricants, may sia sino perque aquests obrin els ulls y
veigin al fi que sols un govern d'ordre podría garan-
tir els interessos seus, y al mateix temps els dels
obrers?

Parleu d'un cambi de régim y d'institucions als
fabricants, y no hi volen saber res ab aquestas orgas.
Es necessari, donchs, que 'ls toquin el crostó.
Y se 'ls hi tocará y aviat.

Establiment Tipogràfic, Casanova, 13; Barcelona.